

Öğretmenlerin okullarındaki öğrenci direnç davranışlarına ilişkin algılarının incelenmesi¹

Investigations of teachers' perceptions of student resistance behavior in their schools

Emre Canoğulları² ve Mediha Sarı³

Gönderilme tarihi/Received date: 17 / 03 / 2019

Kabul tarihi/Accepted date: 15 / 06 / 2019

Öz

Direnç davranışları okul ortamını negatif yönde etkileyen öğrencilerin sergilediği olumsuz türdeki hareketlerdir. Bu çalışmada, ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin okullarındaki öğrencilerin direnç davranışlarına ilişkin algıları incelenmiştir. Tarama modelinde betimsel bir çalışma olan araştırmaya, 510 öğretmen katılmıştır. Verilerin toplanmasında, Öğrenci Direnç Davranışları Ölçeği kullanılmıştır. Veriler "SPSS 25" paket programıyla analiz edilmiştir. Analiz sonucunda veriler normal dağılım göstermediği için non - parametrik testler kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler ile Mann Whitney-U testi, Kruskal Wallis-H testi kullanılmıştır. Sonuç olarak, öğretmenlerin algılarına göre öğrenci direnç davranışları ile karşılaşma sıklığı, branşa ve mezun olunan okul türüne göre farklılaşmamaktadır. Direnç davranışlarıyla karşılaşma sıklığı öğretmenin cinsiyetine göre anlamlı fark göstermemesine karşın, erkek öğretmenlerin tüm boyutlarda daha yüksek ortalamalara sahip olduğu, dolayısıyla direnç davranışları ile daha sık karşılaştıkları belirlenmiştir. Ayrıca mesleki kıdeme göre 10 yıl altı kıdeme sahip öğretmenlerin direnç davranışları ile daha sık karşılaştıkları; sosyo-ekonomik düzeye göre ise alt sosyo-ekonomik düzeydeki okullarda görev yapan öğretmenlerin algılarına göre öğrenci direnç davranışlarının sık görüldüğü belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Öğrenci direnç davranışları, ortaokul, direnç davranışları.

Abstract

Resistance behaviors are acts of students that negatively affect school environment. In this study, secondary school teachers' perceptions related to resistance behaviors of the students in their schools is examined. 510 teachers participated in this research that is a descriptive study in scanning model. Student Resistance Behaviors Scale is used in gathering the data. Data is analyzed with "SPSS 25" program. Since the data didn't show normal range, non-parametric tests are used in the end of the study. Descriptive statistics and Mann Whitney-U test, Kruskal Wallis-H test were performed in the analysis of data. In the result; encountering frequency with student resistance behaviors according to the perceptions of teachers does not change in terms of the branch and graduated school's type. Although encountering frequency of resistance behaviors doesn't change significantly according to the gender of teacher, it has been determined that male teachers have high average rates in all contents, hence they encounter more with resistance behaviors. Also, it has been determined that teachers who have seniority below 10 years encounter more frequently with resistance behaviors; in terms of socioeconomic level; on the other hand, according to the perception of teachers who work at low socioeconomic level schools, student resistance behaviors occur more frequently.

Keywords: Student resistance behaviors, secondary school, resistance behaviors

¹ Bu çalışma, Emre Canoğulları tarafından Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Bölümü'nde Prof. Dr. Mediha Sarı danışmanlığında yürütülen "Öğretmenlerin Okullarındaki Yaşam Kalitesine ve Öğrenci Direnç Davranışlarına İlişkin Algılarının İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezinin bir bölümüdür

² Uzman, Çukurova Üniversitesi, Adana/TÜRKİYE, emrecan.bilisim@gmail.com

³ Prof. Dr., Çukurova Üniversitesi, Adana/TÜRKİYE, msari@cu.edu.tr

1. Giriş

Okul, toplumun yansımasıdır. Toplumda nasıl farklı kültürlerde, farklı yaşam biçimlerine, farklı inanışlara sahip insanlar varsa okul da kendine özgü dinamiklere sahiptir. Her okulun hatta her sınıfın içinde bulunduğu ortama göre sosyal ve psikolojik yapısı vardır. Öğrencinin davranışları da bu ortamdan etkilenir ve bu ortama göre şekillenir. Bu davranışlar arasında her ne kadar olumlu türde davranışlar olsa da olumsuz olarak nitelendirilen, disiplin kurallarına uymayan, problem davranışlar da görülebilmektedir. Bu davranışlar arasında “direnc davranışları” dediğimiz davranışlar da bulunmaktadır.

Öğretmenlerin olumsuz olarak nitelendirdiği davranışlarda genel olarak öğrenci o anda karar verir ve davranışı gerçekleştirir fakat direnc davranışında öğrenci bu davranışı göstermek için daha önceden planlama yapar ve bu davranışı gereken zamanlarda ve devamlı olarak gerçekleştirir (Yüksel, 2003). Direnc davranışı gösteren öğrenciler yaptığı hareketleri bilerek, isteyerek ve planlayarak yapar. Sınıf ortamında aniden gerçekleşen birkaç öğrencinin anlık dikkat çekmek için göstermiş olduğu istenmeyen davranışlar direnc davranışı olarak kabul edilmemektedir. Direnc kavramı, öğrencinin öğretimi reddetmesi, okul değerlerini eleştirmesi sonucu akademik başarısızlığa yol açan öğretmen - öğrenci arasındaki sosyo - kültürel fark sonucu ortaya çıkan öğrenci davranışlarını açıklamak ve yorumlamak için kullanılır (Alpert, 1991).

Her davranışın ortaya çıkmasında çeşitli faktörlerin etkisi vardır ve bu durum, öğrencilerin direnc davranışları için de geçerlidir. Okulundan memnun olmayan, arkadaşlarına ve öğretmenlerine karşı olumsuz tutum sergileyen, iletişim kuramayan yani kısaca okuldaki yaşamından mutlu olmayan öğrenci, tepki olarak direnc davranışı gösterebilir. Bu da öğrencinin kendisi, diğer öğrenciler ve öğretmenler için eğitimin akademik ve sosyal çıktıları üzerinde olumsuz etkilere yol açabilir.

2. Direnc davranışları

Field ve Olafson (1999), öğretmenlerin genel olarak direnc davranışlarını yıkıcı olan, dikkat çekmek için yapılan, iş birliğine dayalı olmayan, dürtüsel olarak veya bir nedene bağlı gerçekleşen hareketler olarak tanımladıklarını belirtmişlerdir. Çok sade olan bu tanım, direnc davranışlarının sadece bir boyutunu yansıtmaktadır. Direnc davranışları genel olarak olumsuz, yıkıcı, başkaldırıcı, uyumsuz davranışlar olarak tanımlanır fakat öğrenciler bu davranışlar dışında derse katılmama, öğretmeni umursamama, arka sıraya oturma, dersten kaçma, kopya çekme, ders için gerekli materyalleri getirmeme vb. gibi pasif olarak da direnc gösterebilir (Sever ve Güven, 2014). Giroux (2001/2014, s. 276)'a göre bazı öğrenciler gündelik öğretim rutinine ve uygulamalara asgari ölçüde katılarak direnc gösterebilir; yani Giroux'a göre öğrenciler, pasif bir şekilde de direnc gösterebilir. Spaulding (1995) direnc davranışlarını pasif direnc ve agresif direnc olarak iki kategoride incelemiştir. Pasif direnc gösteren öğrencilerin davranışlarını, “tekrarlama, söz kesme, konu değişiklikleri, yok sayma, kısmi itaat” başlıkları altında; agresif direnc gösteren öğrencilerin davranışlarını, “protesto etme, aracı kullanma” başlıkları altında toplamıştır. Kısaca örneklemek gerekirse, sınıf etkinliklerine az katılmak gizli dirence, ders esnasında öğretmenle sürekli tartışmak açık dirence örnek olarak verilebilir (Başar, 1999, s. 147). Burroughs, Kearney ve Plax (1989, s. 216) öğrenci direncini “yapıcı veya yıkıcı karşı koyma davranışı” şeklinde açıklamışlardır. Yıkıcı direnc, daha yaygın olarak bilinen yanlış, istenmeyen davranış olarak kabul edilen tutumu yansıtır. Yıkıcı direnc öğrenme faaliyetlerini olumsuz etkilerken yapıcı direnc öğrenme faaliyetlerini olumlu olarak etkiler ve bu faaliyetlerin etkililiğini artırır. Yapıcı direnc davranışı

gösteren öğrenciler olumsuz durumları şikâyet etmek, belli bir amaç doğrultusunda sorular sormak, öğretmenin düşüncelerine karşı çıkmak gibi davranışlar gösterebilmektedir.

Miles (2005, s. 11) ise öğrenci direnci üzerine yazdığı kitapta, direnç gösteren öğrencilerin davranışlarını şu şekilde sıralamıştır:

- Sosyal ve mesleki görevlerine ilişkin rutinleri reddederler.
- Yanlış anlaşılmaktan ve takdir edilmemekten yakınırlar.
- Münakaşacıdırlar.
- Somurtkandırlar.
- Otoriteyi eleştirir ve saygı duymazlar.
- Başkalarına karşı kızgınlık içeren tavırlar sergilerler.
- Fiziksel ya da sözel karşı koyma gösterirler.
- Karamsardırlar.
- Olumsuz tutum sergilerler.

Sever (2012) öğrenci direnç davranışlarını incelediği çalışmasında, ilköğretim öğrencilerinde en fazla rastlanan direnç davranışının “sorumluluklarını yerine getirmeme” olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca direnç davranışlarını en sık görülenlerden en az görülenlere doğru” sorumluluklarını yerine getirmeme, dersle ilgilenmeme, dikkat çekmeye çalışma, kurallara uymama, okuldan kaçma, derse katılmama, arkadaşlarını önemsememe, bahaneler öne sürme, dersi aksatma, kendini dış uyarıcılara kapatma, öğretmenle çatışma, öğretmeni zorlama, öğretmeni umursamama.” şekilde sıralamıştır.

2.1. Direnç davranışlarının kaynakları

Direnç davranışlarının kaynakları, alanyazında genel olarak öğretmenden ve öğrenciden kaynaklı olarak incelenmiştir. Kearney, Plax, Burroughs (1991)’un direnç davranışlarının kaynaklarını araştırmak için üniversite öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmada, daha önce 1989 yılında yapmış oldukları çalışmada ortaya koydukları 19 temel öğrenci direnç kategorisinin kaynaklarını, öğretmen kaynaklı davranışlar (teacher-owned), öğrenci kaynaklı davranışlar (student-owned) olarak iki boyutta toplamışlardır. Sever (2012) ise direnç davranışlarının kaynaklarını “öğretmen kaynaklı, öğrenci kaynaklı, aile kaynaklı, öteki kaynaklar” olmak üzere dört grupta incelemiştir. Alpert (1991) ise direnç davranışlarının kaynaklarını; “Ergen kültürünün bileşenleri: Dil ve ilgi alanları (öğretmenin ilgi alanlarını ve kullandığı konuşma dilini öğrencilerin farklı bir biçimde algılaması)”, “Akademik başarı beklentileri (aile ve toplumun akademik başarı için arzuları)”, “Uyum sağlama ve itaat (eğitim sistemine ve normlara uyma itaat etme)”, “Akademik öncelik, ders bilgisi ve becerilerine dayalı öğretim (öğretmenin öğrencilerle iyi bir iletişim kuramaması, dersi kuramsal çerçevede işlemesi)” olarak kategorize etmiştir.

Öğretmen kaynaklı direnç davranışları: Öğretmenin ders içi kullandığı teknikler, iletişim becerileri, konu bilgileri gibi öğretmene ait boyutu kapsar. Uyumsuz ve tutarsız davranan öğretmenleri algırlar. Öğrenciler öğretmen taleplerine karşı direnişlerinde haklı olduklarını hissedebilirler ve sorumluluğu doğrudan öğretmenin üzerine atabilirler. Ayrıca karizmatik öğretmenlerin özellikleriyle (stratejik önsezi, telâffuz, çevreye duyarlılık, üyelerin ihtiyaçlarına karşı duyarlılık, kişisel risk, alışılmamış davranışlar) öğrenci direnci arasındaki ilişkiyi araştıran Goodboy ve Bolkan (2011) bu iki değişken arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmişlerdir. Yani öğretmenin karakteristik özellikleri direnç davranışlarının görülme sıklığıyla ilişkilidir.

Öğrenciden kaynaklı direnç davranışları: Bu tür davranışları sergileyen öğrenciler, öğretmenlerin ne yapıp ne yapmamaları gerektiğini söylemelerinden hoşlanmazlar. Öğretmenin gerçekleştirdiği itaat sağlama girişimlerine karşı daha da agresifleşebilirler (Düşmanca savunmaya geçebilirler, söylenenlerin aksini ispat etmeye çalışabilirler, öğretmeni aldatabilirler ya da öğretmeni yok sayabilirler).

2.2. Direnç davranışlarını önleme ve baş etme yöntemleri

Direnç davranışlarının oluşmasını engellemek ve bu davranışlarla baş etmek için alanyazında yapılan araştırmalar bulunmaktadır. Wells, Jones ve Jones (2014), öğrenci direnç davranışlarının çözümü için motivasyonel görüşme modelini önermişlerdir. Bu tekniğin amacı öğrencinin kendine güvenmesini, kendi bağımsızlığını geliştirmesini sağlamak ve katılımını desteklemektir. Bunun sonucunda öğrenciler kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu alırlar. Bu model öğretmen – öğrenci arasında iş birliği ve yapıcı iletişimi teşvik eder. McFarland (2001), öğrencilerin sosyal olarak desteklenmediğinde, direnç davranışları gösterebileceklerini ve bu çabalarını sürdürebileceklerini tespit etmiş, sınıf yönetimi stratejilerinin direnç davranışlarını önlemede ve bu davranışlarla baş etmede etkili olduğunu savunmuştur. Sever ve Güven (2014), öğretmenlerin öğretim süreçlerinde öğrenme sorumluluğunu öğrencilere veren, daha çok öğrenciyi etkin kılan yani öğrenci merkezli öğretim, yaklaşım, yöntem ve tekniklerine yer vermelerinin direnç davranışları üzerinde olumlu yönde etki gösterebileceğini belirtmişlerdir. Margonis (2004), orta sınıftan gelen bir öğretmenin işçi sınıfından öğrencilerin gittiği bir okulda karşılaştığı direnç davranışlarını ve iletişimin bu konu üzerindeki etkisini araştırmıştır. Araştırma sonucunda kurulan olumlu iletişimin öğrencinin direnç davranışını azalttığı, sosyal ilişkileri ve eğitime katılımı arttırdığı saptanmıştır. Lee, Levine ve Cambra (1997) öğrencilerin, sevilen ve sınıfla iletişimi iyi olan istenmeyen davranışlar karşısında yapıcı ve kibar bir dille konuşan öğretmenlere karşı da daha az direnç gösterildiğini saptamışlardır. Paulsel ve Chory-Assad (2005) sınıfta eşitliğin olmadığını düşünen öğrencilerin, sınıfta eşitlik olduğunu düşünen öğrencilerden daha çok direnç davranışı gösterdiğini saptamışlardır. Otoriter bir sınıf yönetimi ve korku ortamı direnç davranışlarının görülme sıklığını artırır (Miles, 2005, s. 28). Korkunun hâkim olduğu sınıf ortamı, problem davranışlara neden olabilir; öğretmeninden korkan öğrenci, korkan bir insan davranışı sergiler; bir an önce bulunduğu ortamdan kurtulmak, kaçmak için çaba gösterir; bu durumda öğretmen engeldir, engeller sevilmez, aşıp geçilmek istenir (Akçadağ, 2009, s. 280). Öğrenme süreci zevkli hale getirilmez ise direnme, düşük motivasyon, dikkatin azalması, derse ilgisizlik, öfke gibi davranışlar oluşmaya başlar; bu durum karşısında öğretmen sinirlenebilir, güç ve yetkilerini kullanabilir; sonuç olarak öğrenme süreci sevimsiz bir hale gelir (Akçadağ, 2009, s. 279).

2.3. Amaç ve önem

Eğitim birbirine bağlı halkalardan oluşan bir sistemdir. Bu halkaları birinde oluşacak bir arıza tüm sistemi etkileyecektir. Bu halkaların en önemli parçası öğrencilerdir. Öğrencilerin davranışları okuldaki tüm eğitim-öğretim ortamını etkilemektedir. Direnç davranışlarının sıkça görüldüğü bir ortamda tüm okul bu durumdan etkilenebilir. Sık sık direnç davranışlarıyla karşılaşan öğretmenler bu durumdan olumsuz etkilenebilir, yetersizlik hissine kapılabilir. Öğretmenler için ders anlatmak çekilmez bir duruma gelebilir. Bu durumdaki öğretmenlerin verimli bir şekilde dersini anlatması zorlaşabilir. Bu da eğitim öğretimin zarar görmesine neden olabilir.

Direnç davranışları sınıf ve okul ortamına zarar veren davranışlardır. Öğrencilerin okulda sergilediği direnç davranışlarının ampirik veriler ışığında incelenmesi, bu çalışmanın hareket noktası

olmuştur. Bu bağlamda çalışmanın problem cümlesi “Ortaokul öğretmenlerinin okullarındaki öğrencilerin direnç davranışlarına ilişkin algıları nasıldır?” şeklinde ifade edilmiştir.

Araştırmanın genel amacı ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin okullarındaki öğrencilerin direnç davranışlarına ilişkin algılarının incelenmesidir. Bu ana amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Öğretmenlerin okullarındaki direnç davranışlarına ilişkin algıları nasıldır?
2. Öğretmenlerin okullarındaki direnç davranışlarına ilişkin algıları arasında cinsiyete göre anlamlı fark var mıdır?
3. Öğretmenlerin okullarındaki direnç davranışlarına ilişkin algıları arasında kıdeme göre anlamlı fark var mıdır?
4. Öğretmenlerin okullarındaki direnç davranışlarına ilişkin algıları arasında çalıştığı okulun sosyo-ekonomik düzeyine göre anlamlı fark var mıdır?

3. Yöntem

3.1. Araştırma modeli

Araştırma, nicel anlayış temele alınarak yapılan tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmada öğretmenlerin okullarındaki öğrenci direnç davranışlarına ilişkin algılarını daha genele yansıtmak amaçlandığından nicel yöntem kullanımı uygun görülmüştür. Ayrıca öğretmenlerin okullarındaki öğrenci direnç davranışlarına ilişkin algılarını ölçekler yoluyla olduğu gibi betimlemek, herhangi bir değiştirme çabası içinde olmadan var olan şekliyle belirlemek hedeflendiği için betimsel model tercih edilmiştir.

Tarama, geçmişte ya da günümüzde bir durumu, onları değiştirme veya etkileme çabası göstermeden kendi koşulları içinde tanımlamayı amaçlayan bir araştırma modelidir (Karasar, 2016, s. 109). Nicel anlayış, gerçekliğin nesnel olarak gözlenebileceğini, ölçülebileceğini, analiz edilebileceğini savunan pozitivist felsefe temeline dayanır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2016, s. 12). Nicel araştırma kısaca sosyal gerçekliği gözlemlenebilir, ölçülebilir ve sayısal olarak ifade edilebilir bir şekilde ortaya koyan bir araştırma türüdür (Türnüklü, 2001). Nicel verilerin toplanması ve analizini kapsayan nicel araştırmanın amacı bu veriler arasındaki ilişkileri kanıtlamak, genelleme yapmak, tahminlerde bulunmaktır (Büyüköztürk, vd., 2016, s. 12). Bu çalışmada nicel anlayış doğrultusunda öğretmenlerin okullarındaki öğrenci direnç davranışlarına ilişkin algıları, ölçek kullanılarak belirlenmiş ve çeşitli bağımsız değişkenlere (cinsiyet, kıdem, okulun sosyo-ekonomik düzey) göre incelenmiştir.

3.2. Evren ve örneklem

Araştırmanın evrenini 2017-2018 eğitim-öğretim yılı Adana ili merkez ilçelerinde görev yapan tüm ortaokul (Seyhan, Yüreğir, Çukurova, Sarıçam) öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemine ise bu okullar arasından tabakalı küme örnekleme yöntemiyle belirlenen 18 devlet ortaokulunda görev yapan ve katılıma gönüllü olan 510 branş öğretmeninden oluşmaktadır. Öğretmenlere ait kişisel bilgiler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Örneklemdaki öğretmenlere ait kişisel bilgiler

Değişkenler	Alt Boyutlar	f	%
Cinsiyet	Kadın	287	56.3
	Erkek	200	39.2
	Belirtmeyen	23	4.5
Kıdem	0-5 yıl	82	16.1
	6-10 yıl	95	18.6
	11-15 yıl	78	15.3
	16-20 yıl	76	14.9
	21+yıl	154	30.2
	Belirtmeyen	25	4.9
Mezun Olunan Okul Türü	Eğitin Enstitüsü	23	4.5
	Lisans Tamamlama	18	3.5
	Eğitim Fakültesi	355	69.6
	Fen-Edebiyat Fakültesi	66	12.9
	Diğer	31	6.1
	Belirtmeyen	17	3.3
Çalışılan Okulun Sosyo-Ekonomik Düzeyi	Alt	146	28.6
	Orta	202	39.6
	Üst	162	31.8

3.3. Veri toplama araçları

Öğrenci direnç davranışları ölçeği (ÖDDÖ): Sarı (2018) tarafından geliştirilen Öğrenci Direnç Davranışları Ölçeği-Öğretmen Formu (ÖDDÖ-T), öğretmenlerin okulun genelinde veya sınıflarında karşılaştığı öğrenci direnç davranışlarının varlığını ve sıklığını belirlemede kullanılacak bir ölçme aracıdır. Yapılan açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri ile güvenilirlik analizleri sonucunda Öğrenci Direnç Davranışları Ölçeğinin “Öğretmen Otoritesine Direnç”, “Öğretmene Karşı Düşmanca Tavırlar”, “Sürekli Öfkeli Olma” ve “Pasif Direnç” olmak üzere toplam dört faktörden oluştuğu belirlenmiştir. Beş dereceli Likert tipinde bir araç olan ÖDDÖ-T, 25 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin tamamına ait Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı .95 iken, alt ölçeklerine ilişkin katsayılar, .91, .89, .85 ve .79 şeklindedir. ÖDDÖ için yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonuçları da ölçeğin kullanıma uygun olduğuna işaret etmektedir [$\chi^2=405.04$ (sd=269, p=.000), ($\chi^2 /sd=1.50$), RMSEA=.052, NNFI=.99, NFI=.97, SRMR=.046, GFI=.85, AGFI=.82, CFI=.99].

Bu çalışmada ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık katsayıları yeniden incelenmiş ve elde edilen değerler “Öğretmen Otoritesine Direnç” alt ölçeği için .90, “Öğretmene Karşı Düşmanca Tavırlar” alt ölçeği için .89, “Sürekli Öfkeli Olma” alt ölçeği için .85 ve “Pasif Direnç” alt ölçeği için de .84 olduğu görülmüştür.

3.4. Verilerin analizi

Analizlerden önce verilerin normal dağılım sayılımsını karşılayıp karşılamadığını anlamak amacıyla basıklık ve çarpıklık katsayılarının (Skewness ve Kurtosis) yanı sıra, Kolmogorov-Smirnov (K-S) değerleri incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda elde edilen K-S değerleri ÖDDÖ-T Öğretmen Otoritesine Direnç boyutu için 1.519 (p<.05), ÖDDÖ-T Öğretmene Karşı Düşmanca Tavırlar boyutu için 2.406 (p<.05), ÖDDÖ-T Sürekli Öfkeli Olma boyutu için 2.942 (p<.05), ÖDDÖ-T Pasif Direnç boyutu için 1.593 (p<.05), ÖDDÖ-T Toplam puanı için 1.371 (p<.05) olarak bulunmuştur. Bu durumda analizlerde parametrik testler yerine ikili karşılaştırmalarda Mann Whitney-U testi, çoklu karşılaştırmalarda ise Kruskal Wallis-H testleri kullanılmıştır.

Canoğulları, E., Sarı M. (2019). Öğretmenlerin okullarındaki öğrenci direnç davranışlarına ilişkin algılarının incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 5(2), 219-232.

Puanların yorumlanmasında grup genişlik değeri, ölçek beşli Likert tipinde olduğundan, $4/5=0.80$ olarak alınmıştır. Buna göre; 1.00 – 1.80 arası “çok düşük”; 1.80– 2.60 arası “düşük”; 2.60 – 3.40 arası “orta”; 3.40 – 4.20 arası “yüksek”; 4.20 – 5.00 arası da “çok yüksek” olarak alınmıştır. İstatistiksel bulguların anlamlılığının değerlendirilmesinde .05 anlamlılık düzeyi ölçüt alınmıştır.

4. Bulgular

4.1. Öğretmenlerin ÖDDÖ-T puanlarına ilişkin betimsel istatistikler

Öğretmenlerin ÖDDÖ-T ölçeklerinden aldıkları puanlara ait aritmetik ortalama ve standart sapmalar Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2 . Öğretmenlerin ÖDDÖ-T puanlarına ilişkin betimsel istatistikler

Ölçek	Ölçek Boyutları	\bar{x}	Ss
ÖDDÖ-T	Öğretmen Otoritesine Direnç	2.74	.77
	Öğretmene Karşı Düşmanca Tavırlar	1.86	.69
	Sürekli Öfkeli Olma	2.23	.89
	Pasif Direnç	2.45	.77
	ÖDDÖ Toplam Puanları	2.32	.66

Tablo 2’de görüldüğü gibi öğretmenlerin ÖDDÖ-T puanlarına ilişkin ortalamaları ise 1.86 ile 2.74 arasında değişmektedir.

4.2. Cinsiyete göre öğretmenlerin ÖDDÖ-T puanları

Öğretmenlerin ÖDDÖ-T puanlarının cinsiyete göre karşılaştırılması amacıyla yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Cinsiyete göre öğretmenlerin ÖDDÖ-T puanlarına ait Mann Whitney U-Testi sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
Öğretmen Otoritesine Direnç	Kadın	287	239.32	68685.00	27357.000	.379
	Erkek	200	250.72	50143.00		
Öğretmene Karşı Düşmanca Tavırlar	Kadın	287	230.72	66216.00	24888.000	.012
	Erkek	200	263.06	52612.00		
Sürekli Öfkeli Olma	Kadın	287	237.53	68171.50	26843.500	.222
	Erkek	200	253.28	50656.50		
Pasif Direnç	Kadın	287	234.45	67287.50	25959.500	.072
	Erkek	200	257.70	51540.50		
Ölçek Toplam Puanları	Kadın	287	233.64	67054.00	25726.000	.052
	Erkek	200	258.87	51774.00		

p > .05

Tablo 3’te görüldüğü gibi öğretmenlerin “Öğretmene Karşı Düşmanca Tavırlar” (U=24888.000; p<0.05) dışındaki ÖDDÖ alt ölçeklerinde ve toplam puanlar arasında cinsiyete

göre anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($U= 27357.000; 26843.500; 25959.500; 25726.000; p>0.05$). Gruplara ait sıra ortalamaları incelendiğinde ÖDDÖ alt ölçekleri ve toplam puanlarında erkek öğretmenlerin puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür.

4.3. Kıdeme göre öğretmenlerin ÖDDÖ-T puanları

Öğretmenlerin ÖDDÖ-T puanlarının kıdeme göre karşılaştırılması amacıyla yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Kıdeme göre öğretmenlerin ÖDDÖ-T puanlarına ilişkin Kruskal Wallis Testi sonuçları

Boyutlar	Kıdem Yıl Aralığı	N	Sıra Ort.	sd	\bar{X}	p	U
Öğretmen Otoritesine Direnç	0-5	82	316.24	4	49.044	.000	0-5 > 16-20
	6-10	95	278.51				6-10 > 16-20
	11-15	78	199.06				6-10 > 11-15
	16-20	76	187.92				0-5 > 11-15
	21 ve üstü	154	231.53				0-5 > 21 ve üst
Öğretmene Karşı Düşmanca Tavırlar	0-5	82	261.69	4	16.694	.002	6-10 > 11-15
	6-10	95	269.20				
	11-15	78	199.61				
	16-20	76	213.03				
	21 ve üstü	154	253.65				
Sürekli Öfkeli Olma	0-5	82	338.40	4	65.661	.000	0-5 > 6-10
	6-10	95	268.78				0-5 > 16-20
	11-15	78	187.92				0-5 > 11-15
	16-20	76	190.83				0-5 > 21 ve üst
	21 ve üstü	154	229.94				6-10 > 16-20 6-10 > 11-15
Pasif Direnç	0-5	82	294.07	4	28.147	.000	0-5 > 16-20
	6-10	95	263.71				0-5 > 11-15
	11-15	78	189.86				6-10 > 11-15
	16-20	76	211.89				21 ve üst > 11-15
	21 ve üstü	154	245.31				
Ölçek Toplamı	0-5	82	311.09	4	46.804	.000	0-5 > 16-20
	6-10	95	274.73				0-5 > 11-15
	11-15	78	187.16				0-5 > 21 ve üst
	16-20	76	191.80				6-10 > 16-20
	21 ve üstü	154	240.72				6-10 > 11-15

N=485

Tablo 4'te görüldüğü gibi Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre öğretmenlerin ÖDDÖ-T alt ölçeklerinde ve toplam puanlarında grupların sıra ortalamalarında anlamlı farklar bulunmaktadır. Mann Whitney U testiyle yapılan ikili karşılaştırmalarda "Öğretmene Karşı Düşmanca Tavırlar" boyutu hariç ÖDDÖ-T toplam ve alt boyutlarda 0-5 yıllık kıdeme sahip öğretmenlerin 11-15, 16-20 ve 21 yıl ve üstü; 6-10 yıllık kıdeme sahip öğretmenlerin ise 11-15 ve 16-20 yıllık kıdeme sahip öğretmenlerden anlamlı bir şekilde daha yüksek puan aldıkları belirlenmiştir.

4.4. Okulun SED'ine göre öğretmenlerin ÖDDÖ-T puanları

Öğretmenlerin ÖDDÖ-T puanlarının okulun SED'ine göre karşılaştırılmasında yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Okulun SED'ine Göre Öğretmenlerin ÖDDÖ-T Puanlarına İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Boyutlar	SED	N	Sıra Ort.	sd	X ²	p	U
Öğretmen Otoritesine Direnç	Alt	146	339.70	2	72.724	.000	A > O
	Orta	202	238.35				A > Ü
	Üst	162	201.00				O > Ü
Öğretmene Karşı Düşmanca Tavırlar	Alt	146	299.04	2	20.817	.000	A > O
	Orta	202	249.75				A > Ü
	Üst	162	223.43				
Sürekli Öfkeli Olma	Alt	146	358.67	2	109.929	.000	A > O
	Orta	202	234.61				A > Ü
	Üst	162	188.57				O > Ü
Pasif Direnç	Alt	146	316.79	2	38.724	.000	A > O
	Orta	202	243.06				A > Ü
	Üst	162	215.78				
Ölçek Toplamı	Alt	146	339.41	2	72.581	.000	A > O
	Orta	202	239.11				A > Ü
	Üst	162	200.31				O > Ü

Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre öğretmenlerin ölçek puanlarında okulun SED'ine göre anlamlı farklar bulunmaktadır. Mann Whitney U testiyle yapılan ikili karşılaştırmalarda belirlenen anlamlı farklar, alt SED ile orta ve üst SED arasında; orta SED ile üst SED arasında sosyo ekonomik düzeyi daha düşük okullar lehine olacak şekildedir ($p < .05$).

5. Sonuç ve tartışma

Öğretmenlerin okulda veya sınıflarında karşılaştığı öğrenci direnç davranışları incelendiğinde, “Öğretmene Karşı Düşmanca Tavırlar” boyutu dışındaki boyutların 2 ile 3 puan arasında olduğu saptanmıştır, yani ortalamanın biraz altında düşüğe yakın düzeydedir. Bu bulgular, öğretmenlerin direnç davranışlarıyla çok sık karşılaşmadıklarına işaret etmektedir. Yıldız (2019) öğrenciler üzerinde yaptığı araştırmada öğrencilerin direnç davranışları gösterme düzeyinin düşük olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca istenmeyen öğrenci davranışlarının sıklığını araştıran bazı araştırmalarda (Özdaş ve Akpınar, 2016) benzer sonuçlara rastlanmıştır. En düşük ortalamanın “Öğretmene Karşı Düşmanca Tavırlar” boyutunda olması, araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin öğretmenlerine yönelik kişisel öfke veya düşmanlık hisleri taşımadıklarının, zaman zaman belki buldukları konum itibarı ile bir takım direnç davranışları sergilediklerinin bir göstergesi olarak ele alınabilir.

Öğretmenlerin öğrenci direnç davranışlarıyla karşılaşma sıklıkları cinsiyetleri bakımından karşılaştırıldığında anlamlı fark görülmediği ($p > .05$) saptanmıştır. Sıra ortalamaları incelendiğinde ise tüm boyutlarda ve ölçek toplam puanlarında erkek öğretmenlerin daha yüksek ortalamaya sahip olduğu saptanmıştır. Sonuç olarak erkek öğretmenlerin daha çok direnç davranışı ile karşılaştıkları şeklinde yorum yapılabilir. Alanyazın incelendiğinde öğretmen cinsiyetine göre direnç davranışlarını araştıran bir çalışmaya ulaşılamamış olmakla birlikte sınıf içi istenmeyen davranışları inceleyen bazı araştırmalarda (Balay ve Sağlam, 2008; Bulut, 2008; Ekici ve Ekici, 2014) öğretmen cinsiyetine göre anlamlı fark bulunamazken bazı araştırmalarda kadın öğretmenler lehine (Çapri, Balcı ve Çelikkaleli, 2010; Erol, 2006) anlamlı farka rastlanmıştır. Öğrencilerin kadın öğretmenleri anne figürü olarak görmeleri, anne sevgisine, şefkatine ihtiyaç duymaları daha

seyrek; erkek öğretmenlerin öğrenciler arasında sert ve sinirli olarak algılanmaları ise daha sık direnç davranışı sergilemelerine neden olmuş olabilir.

Öğretmen algıları doğrultusunda mesleki kıdeme göre öğrencilerin direnç davranışları incelendiğinde kıdemi 10 yıla kadar olan öğretmenler lehine anlamlı farklar belirlenmiştir. Bu bulguya göre öğrenci direnç davranışları ile kıdemi yüksek öğretmenler daha az; kıdemi düşük olan öğretmenler ise daha fazla karşı karşıya kalmaktadır. Mesleğe yeni başlayan öğretmenler, direnç davranışlarıyla karşılaştıklarında yapmaları gerekenler ile bocalamakta olabilirler. Hatta öğretmenlerin tecrübesizliği nedeniyle kendilerini öğrencilere ifade etmede, öğrenme-öğretme sürecini etkili bir şekilde planlama ve uygulamada, sınıf yönetiminde etkili stratejiler kullanmada yaşayabilecekleri sıkıntılar, öğrencilerin öğretmenlerini yetersizmiş gibi algılamalarına ve bu nedenle daha çok direnç göstermelerine yol açmış da olabilir. Nitekim, kıdemi düşük olan öğretmenlerin (Korkut ve Babaoğlu, 2010) veya mesleğe yeni başlayan aday öğretmenlerin (Öztürk, 2016) sınıf yönetiminde zorluklar yaşadığına dair araştırma bulguları mevcuttur. Öte yandan Alkan (2007) ise kıdemi 11 yıldan fazla olan öğretmenlerin istenmeyen davranışlarla daha etkili baş edebildiklerini, bu davranışlara daha olumlu yaklaştıklarını ve daha tutarlı olduklarını gösteren sonuçlara ulaşmıştır.

Öğretmen algıları doğrultusunda okulun bulunduğu sosyo-ekonomik çevreye göre öğrencilerin direnç davranışları incelendiğinde, en yüksek ortalamaların alt sosyo-ekonomik düzeydeki okullarda olduğu görülmüştür. Bu bulgulardan hareketle en sık direnç davranışının alt sosyo-ekonomik düzeye sahip okullarda görüldüğü; öğrenci direnç davranışlarının en az görüldüğü okulların ise üst sosyo-ekonomik düzeye sahip okullar olduğu sonucu çıkarılabilir. Bu bulgular direnç teorisyenlerinin alt sınıftan gelen öğrencilerin okulun baskın ideolojilerine, uygulamalarına karşı çıkması şeklindeki görüşleriyle (Anyon, 1981; Apple, 1980; Apple, 1981; Everhart, 1983; Willis, 1977) de uyusmaktadır. Okulun ekonomik ve fiziki koşullarının yetersiz, sosyal etkinliklerin az olması, derste anlatılan konuların öğrencinin yaşam beklentileriyle uyusmaması veya öğrencinin ilgisini çekmemesi, hazırbulunuşluğu düşük olan öğrencilerin konuları öğrenirken zorlanmaları, öğrenci velilerinin ilgisizliği gibi alt sosyo-ekonomik bölgelerdeki okullarda yaşanan birçok sorun bu bulguların nedenleri arasında sayılabilir.

6. Öneriler

- Araştırma sonuçlarında öğrenci direnç davranış sıklığının ortalamanın altında olduğu tespit edilmiştir. Direnç davranış düzeyini en aza indirmek için öğretmenlerin ve okul yönetiminin bu davranışlar hakkında daha çok bilgi sahibi olması gerekmektedir. Hizmet içi eğitimler düzenlenerek öğretmenlere ve okul yönetimine bu davranışlar ile baş etme yöntemleri anlatılabilir. Üniversitelerde, öğretmen adaylarına mezun olmadan önce bu davranışlarla baş etmenin yolları hakkında gereken bilgi ve beceriler kazandırılabilir.
- Mesleki kıdemi düşük öğretmenlerin direnç davranışlarıyla daha sık karşılaştıkları tespit edilmiştir. Bu nedenle mesleki kıdemi düşük olan öğretmenlere direnç davranışları hakkında bilgilendirme çalışmaları yaptırılabilir. Ya da eğitim fakültelerinde aday öğretmenlerin daha çok staj yapması veya farklı sosyo-ekonomik bölgelerde staj yapması sağlanabilir.
- Araştırmada en sık direnç davranışı düzeyi alt sosyo-ekonomik statüdeki okullarda ortaya çıkmıştır. Bu düzeyde çalışan öğretmenlerle ve MEB ile iş birliği yapacak ekipler oluşturularak okullarda uygulamalı çözüm yolları geliştirilebilir.

Canoğulları, E., Sarı M. (2019). Öğretmenlerin okullarındaki öğrenci direnç davranışlarına ilişkin algılarının incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 5(2), 219-232.

Kaynakça

- Akçadağ, T. (2009). Sorun davranışların yönetimi. H. Kıran (Ed.), *Etkili sınıf yönetimi* (5. Baskı) içinde (s. 269-302). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Alkan, H. B. (2007). *İlköğretim öğretmenlerinin istenmeyen davranışlarla baş etme yöntemleri ve okulda şiddet* (Yüksek lisans tezi). Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Alpert B. (1991). Students' resistance in the classroom. *Anthropology & Education Quarterly*, 22(4), 350-366. Erişim adresi: <http://www.jstor.org/stable/3195659/>
- Anyon, J. (1981). Social class and school knowledge. *Cirriculum Inquiry*, 1(11), 3-42.
- Apple, M. W. (1980). The other side of the hidden curriculum: Correspondence theories and the labor process. *The Journal of Education*, 162, 47-66.
- Apple, M. W. (1981). Reproduction, contestation, and curriculum: An essay in self-criticism. *Interchange*, 12(2-3), 27-47.
- Balay, Y. ve Sağlam, D. (2008). Sınıf içi olumsuz davranışlara ilişkin öğretmen görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5 (2), 1-24.
- Başar, H. (1999). *Sınıf yönetimi*. İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Bulut, M. (2008). *İlköğretim okullarında istenmeyen öğrenci davranışlarının sınıf öğretmenlerinin performansına etkisi* (Yüksek lisans tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
- Burroughs, N. F., Kearney, P. ve Plax, T. G. (1989). Compliance resistance in the college classroom. *Communication Education*, 38, 214-229.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K. E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (20. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Çapri, B., Balcı, A. ve Çelikkaleli, Ö. (2010). İlköğretim öğretmenlerinin sınıf içi istenmeyen davranışlara ilişkin görüşlerinin karşılaştırılması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 89-102.
- Ekici, R. ve Ekici, A. (2014). Sınıf Yönetiminde İstenmeyen öğrenci davranışlarının ilköğretim ve ortaokullarda karşılaştırmalı incelenmesi. *EKEV Akademi Dergisi*, 59, 107-118.
- Erol, Z. (2006). *Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri* (Yüksek lisans tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
- Everhart, R. B. (1983). *Reading, writing, and resistance: Adolescence and labor in a junior high school*. Routledge.
- Field J. C. ve Olafson L. J. (1999). Understanding resistance in students at risk. *Anthropology & Education Quarterly*, 24, 70-75.
- Giroux H. A. (2014). *Eğitimde kuram ve direniş* (S. Demiralp, Çev.). Ankara: Dost Kitabevi Yayınları. (Orijinal çalışma 2001 yılında yayımlanmıştır).
- Goodboy, A. K. ve Bolkan S. (2011). Leadership in the college classroom: The use of charismatic leadership as a deterrent to student resistance strategies. *The Journal of Classroom Interaction*, 2(46), 4-10. Erişim adresi: <http://www.jstor.org/stable/23870382/>
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler* (30. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kearney, P., Plax, T. G. ve Burroughs, N. F. (1991). An attributional analysis of college students' resistance decisions. *Communication Education*, 40(4), 325-342. Erişim adresi: <http://web.b.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=5&sid=b01ec40a-dd9a-48a3-b51f-1d476807b0f4%40sessionmgr101&hid=102/>
- Korkut, K. ve Babaoğlu, E. (2010). Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(2), 146-156.
- Lee, C. R., Levine, T. R. ve Cambra, R. (1997). Resisting compliance in the multicultural classroom. *Communication Education*, 46(1), 29-43. Erişim adresi:

Canoğulları, E., Sarı M. (2019). Investigations of teachers' perceptions of student resistance behavior in their schools. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 5(2), 219-232.

<http://web.b.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=3&sid=57c09a31-eea1-4808-9e40-27c086d50a0f%40sessionmgr104&hid=118/>

- Margonis, F. (2004). From student resistance to educative engagement: A case study in building powerful student-teacher relationships. *Counterpoints*, 259, 39-53. Erişim adresi: <http://www.jstor.org/stable/42978492/>
- McFarland, D. A. (2001). Student resistance: how the formal and informal organization of classrooms facilitate everyday forms of student defiance. *American Journal of Sociology*, 3(107), 612-678. Erişim adresi: <http://www.jstor.org/stable/10.1086/338779/>
- Miles, R. D. (2005). *Student resistance in the classroom: Effective prevention and intervention strategies for non-compliant and disruptive students (K-6)*. Chapin: YouthLigth, Inc.
- Özdaş F. ve Akpınar B. (2016). The frequency of unwanted student behaviours in secondary schools in terms of certain variables. *International Journal of Learning and Teaching*, 2(1), 43-47.
- Öztürk, M. (2016). Köy ve kasabalarda görev yapan öğretmenlerin mesleğin ilk yılında yaşadıkları güçlükler. *İlköğretim Online*, 15(2), 378-390.
- Paulsel, M. L. ve Chory-Assad, R. M. (2005). Perceptions of instructor interactional justice as a predictor of student resistance. *Communication Research Reports*, 22(4), 283-291. doi: 10.1080/00036810500207030
- Sarı, M. (2018). Development of a teacher scale to measure presence and frequency of students' resistance behaviors. *Universal Journal of Education Research*, 6(2), 226-234.
- Sever, D. (2012). *İlköğretim fen ve teknoloji dersinde araştırma temelli öğrenme yaklaşımının öğrenci dirençlerine etkisi* (Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Sever, D. ve Güven, M. (2014). İlköğretim fen ve teknoloji dersinde araştırma temelli öğrenme yaklaşımının öğrenci dirençlerine etkisi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14(4), 1583-1605.
- Spaulding, A. M. (1995, April). *A qualitative case study of teacher-student micropolitical interaction: The strategies, goals, and consequences of student resistance*. Paper presented at the Annual meeting of the American Educational Research Association, San Francisco, CA.
- Türnüklü, A. (2001). Eğitim bilim alanında aynı araştırma sorusunu yanıtlamak için farklı araştırma tekniklerinin birlikte kullanılması. *Eğitim ve Bilim*, 26(120), 8-13.
- Wells, H., Jones, A. ve Jones, S. C. (2014). Teaching reluctant students: using the principles and techniques of motivational interviewing to foster better student-teacher interactions. *Innovations in Education & Teaching International*, 51(2), 175-184.
- Willis, P. E. (1977). Learning to labour: how working class kids get working class jobs. Erişim adresi: https://www.academia.edu/10623833/LEARNING_TO_LABOR._HOW_WORKING_CLASS_KIDS_GET_WORKING_CLASS_JOBS._PAUL_E._WILLIS/
- Yıldız, E. (2019). *Okul yaşam kalitesi algısı, okula aidiyet duygusu ve direnç davranışları: ortaokul öğrencileri üzerinde bir inceleme* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Yüksel, S. (2003). Öğrencilerin öğretme- öğrenme sürecine yönelik direnç davranışları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 235-251.

Extended abstract in English

Problem: School is the reflection of society. Since human beings who have various cultures, various life styles, various beliefs exist in the society, school also has its own distinctive dynamics. Every school even every class has its own social and psychological pattern that varies according to its environment. The behaviors of students are affected from this environment and take form in accordance with this environment. Although among these behaviors there are positive types of behaviors, it can also be seen behaviors that are defined as negative type, disagreeable to school rules and problematic. Among these behaviors there also exist behaviors that we call “resistance behaviors”.

Detection of resistance behaviors is important both for teachers and also for school administrators. Because these type of behaviors give harm both to the class and also to the school. It is important to look at the resistance behaviors in the school and its reasons multi-directionally. This study is seen important since it emphasizes the subject of student resistance that will have extremely important outcomes.

Resistance behaviors are the behaviors that harm class and school environment. Starting point of this study is the analysis of students’ resistance behaviors in the school in the light of empirical data. Within this context, problem sentence of the study is expressed as “How is the secondary school teachers’ perceptions related to resistance behaviors of the students in their schools?”

The main aim of the study is to analyze secondary school teachers’ perceptions related to the resistance behaviors of the students in their schools. In accordance with this main aim, answers are sought for the questions mentioned below:

1. How is the teachers’ perceptions related to resistance behaviors of the students in their schools?
2. Is there a significant difference between teachers’ perceptions related to resistance behaviors of the students in their schools according to their gender?
3. Is there a significant difference between teachers’ perceptions related to resistance behaviors of the students in their schools according to their seniority?
4. Is there a significant difference between teachers’ perceptions related to resistance behaviors of the students in their schools according to the socioeconomic level of the schools that they work?

Method: The research is a descriptive study using quantitative data collection methods in the survey model. The universe of the research is secondary school teachers working in the central districts of Adana. In the sample, 510 teachers working in 18 state secondary schools with different socio-economic levels (lower-middle-upper) in the central districts of Adana province during the academic year 2017-2018 are included. "Student Resistance Behavior Scale" developed by [Sarı \(2018\)](#) were used in the research. The data were analyzed with the "SPSS 25" package program. Non - parametric tests were used because of the normal distribution of the data. In the analysis of the data, Mann Whitney-U test, Kruskal Wallis-H test were used together with descriptive statistics.

Findings: In the end of the research it has been detected that secondary school teachers working in Adana province encounter less frequently with resistance behaviors in their schools.

Although resistance behaviors encountering frequency doesn't change significantly according to the gender of teacher, it has been determined that male teachers have high average rates in all contents, hence they encounter more with resistance behaviors. When the students' behaviors are analyzed in terms of professional seniority, significant differences are detected in favor of the teachers who have seniority up to 10 years. According to this finding; high seniority teachers encounter less with student resistance behaviors, low seniority teachers encounter more with student resistance behaviors. When student resistance behaviors analyzed in terms of socioeconomic level, highest average rates are seen in low socioeconomic level schools. Based on these findings it will be deduced that most frequent student resistance behaviors are seen in low socioeconomic level schools and least frequent student resistance behaviors are seen in high socioeconomic level schools.